

V kraljestvu miši

Usoda poskusnih živalic za proučevanje raka — Plešči glodavci Brezrepa miš, edini primerek svoje vrste na svetu

V pariškem zavodu za raziskovanje raka je pravo kraljestvo miši. To ne pomeni sicer, da tam teh živali kar mrgli, tudi ne žive tam v svobodi. To so enostavno miši, ki jih raziskovalci v tem zavodu potrebujejo za svoje poskuse. Vsaka miš posebej je točno zabeležena in vsako posebej negujejo v majhni kletki.

Cim se v zavodu rodi nova miš, dobi svojo številko in jo zapišejo v poseben seznam. Ta zapisnik obsega dan in uro rojstva, spol in težo miši, nje rodovnik in rast. Pozneje zabeležijo tudi dan, ko so

miši vcepili rak, dan, ko so se pokazali znaki bolezni, dan smrti in rezultate obdukcije. Od prvega do zadnjega zapisa preteče običajno poldrugo leto ali 24 mesecev.

Usoda teh miši je torej zelo žalostna. A mimo tega se jim ne godi prehudu. Ovska, svežega kruha in drugega živeža dobi vsaka žival dosti in če oboli za kakšno drugo boleznijo, razen za rakom, jo zdravijo po vseh pravilih. Bolne miši so strogo ločene od zdravih in imajo svoje prostore.

Povprečno obsega stolec miši v zavodu 10.000 do 20.000 repov. Vseh v ostalem tudi ne uporabljajo za rakaste eksperimente. V zavodu proučujejo namreč še kaj drugega, kar je v zvezi z mišmi, a nima zveze z rakom. Posebno zanimivi so poskusi križanja raznih vrst. Tam imajo na primer med drugim vrsto »plešočih miši«, ki se neprestano vrtijo okrog sebe. Menijo, da imajo neke anomalije v srednjem ušesu, kjer je sedež čuta za ravnotežje. Zanimivo je, da se ta anomalija prenaša na potomstvo, tudi če je eden izmed staršev »zdrav«. Ponoš zavoda pa je brezrepa miš, edina na svetu. Niso je vzredili po narčtu, temveč izvira iz mišjega rodu, ki je imel sam od sebe navado, da je sedel stalno na zadnjih nogah. Repi tega rodu so se v vsakem novem pokolenju za nekaj skrajšali, dokler se ni pač rodila miš brez repa.

Tako je torej v pariškem kraljestvu miši. Vse bi bilo v njem v splošnem dobro (za miši namreč), le če naravna smrt ne bi bila nenaravna. Ogromna večina živali je tu pač obsojena na smrt v dobro bodočega človeškega zdravja.

Šef nove bolgarske vlade

general Penčo Zlatev

Oster mraz v Ameriki

Mraz, ki je zadnje dni pritisnil v ameriških državah srednjega Zapada, je navzel ostrost, kakršne ni nihče pričakoval. V raznih krajih omenjenega ozemlja je padlo srebro v toploti do 60 stopinj pod ničlo. Istočasno so začeli divjati v deželi siloviti snežni viharji. V New Yorku je zahtevalo to vreme sedem smrtnih žrtev, v Chicagu celo dvajset.

Iz posameznih krajev prihajajo tudi poročila o velikih poplavih. Mississippi je prestopil bregove in povzročil ogromno škodo. Po dosedanjih vestih je 15 ljudi utonilo. 3000 ljudi, ki so v zadnjem trenutku opazili nevarnost, se je jedva rešilo s tem, da so splezali na strehe in drevesa. Na splošno računajo, da je vseh žrtev mraza, snežnih in viharjev ter poplav okoli 100. Toliko jih omenjajo uradna poročila, v resnici pa jih bo najbrže več, ker še manjkajo vesti iz mnogih krajev.

Krvava Afrika

Kakor so listi poročali, so napadli afriški divjaki na meji Somalije in Abesinije francoskega upravnika Alberta Bernarda in ga masakrirali.

Sestradini volkovi

postajajo letos zaradi ostre zime v jugovzhodnih krajih zelo nadležni, vsiljivi in predrzni. V večjih krdelih napadajo ljudske naselbine in napajo navaliti celo na ljudi

Nihče ni kriv

Razprava o železniški nesreči pri Lagnyju, kjer je bilo usmrčenih 230 oseb, je pokazala, da ne zadene krivda za nesrečo ne strojevodje ne železniške družbe

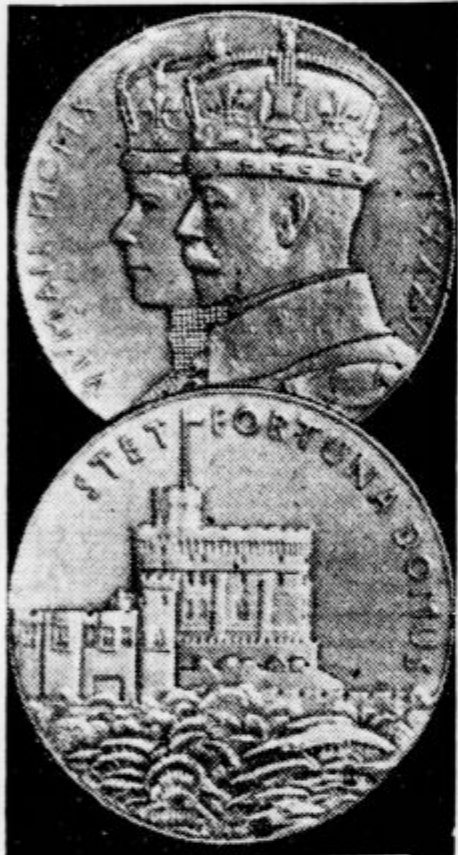
Pred francoskim sodiščem v Meauxu se je pravkar zaključil epilog železniške katastrofe pri Lagnyju, kjer je bilo na bojiščih večer 1933 ogromno človeških žrtev. 230 oseb je obledelo mrtvih, ko je brzi vlak zavozil v osebni vlak in ga vrgel s tira ter ga raztrgal na kose.

Nesreča se je primerila na železniški progi Pariz—Nancy. Sodišče v Meauxu je oprostil strojevodjo, ki je bil obtožen zanemarjanja službene dolžnosti in utemeljilo razsodbo s tem, da si izpovedi izvedencev za železniške zadeve in strojevodje močno nasprotujejo. Strojvodja je namreč zatrjeval, da so bili vsi signali na progi, po kateri je vozil, odprti. Strojvodnjaki pa so izjavljali, da so bili zaprti. Vsekar pa so strokovnjaki dopustili možnost

sklepanja, da je strojevodja zaradi izredno brze vožnje ekspresnega vlaka prezrl signale, ki so bili vrhu tega še v nočni temi. Sodišče je tudi upoštevalo ugotovitve, da so bili nekateri signali zabljeni, zaradi česar niso mogle popolnoma funkcionirati. Razsodba navaja, da se hitra vožnja ob signalih ne more smatrati kot zanemarjanje službene dolžnosti, ker tozadevno ne obstoje nobeni predpisi.

Interesanten je posebno zaključni del razsodbe, ki veli, da ne zadene poleg strojevodje niti Vzhodne železnice krivda zaradi nesreče. Torej 230 ljudi je bilo ubitih, kriva pa nista ne železniška družba ne mož, ki je vodil lokomotivo. Zaradi salomonske razsodbe. Kaj porečejo k temu svoji ubitih žrtev?

Pred vladarskim jubilejem angleškega kralja

Anglija se pripravlja, da proslavi letošnjo 25. letnico vladanja kralja Jurija V. kar najbolj svečano. V ta namen je neki kipar izdelal spominsko kolajno, ki jo kaže naša slika.

Poiret spet v modi

O nekdanjem »kralju mode« Poiretu je znano, da je bil izgubljen vse svoje imetje in da je bil navezan na podporo pariške občine. V zadnjem času pa se je njegov položaj temeljito spremenil, kakor poročajo pariški listi.

Uspešno mu je pridobil finančni konzorcij za svoje načrte in bo priredil celo vrsto modnih razstav v največjih evropskih in ameriških mestih. Razstavo blaga bo obsegalo ves vlak, ki bo potoval v Marseille, Bazilejo, Curih, Monakovo, Dunaj, Prago, Beograd, Turin, Milan, Zenevo itd. Poiret bo pokazal 150 lastnih modelov, ki jih bo predvajalo 30 manekenov. Geslo za te nove Poiretove kreacije bo »spoceni in vendar lepo«. Ko opravi Evropo, odpotuje razstava v Ameriko.

Pobegnili je možu

Vzkično sodišče v Parizu je te dni obravnavalo tožbo proti avstrijski grofici Ladebourjevi, ki je bila v prvem zakonu omožena s francoskim kapetanom Weddingtonovega zakona. V Nevadi je dala ke. Ko je Weddington odpotoval z neko ekspedicijo v Malo Azijo, je žena izrabila njegovo odsotnost za potovanje v Ameriko. Vzela je s seboj tudi otroke iz Weddingtonovega zakona. V Nevadi je dala razveljaviti svoj zakon ter se je poročila z grofom Ladebourjem, ki je brez nadaljnje adoptiral tri Weddingtonove otroke iz prvega zakona svoje žene. Ko je kapetan Weddington doznal za to, je vložil tožbo proti nezvesti zakonski polovici zaradi izneverjenja in ropa treh otrok. Pariško sodišče je obtožilo grofico na izročitev otrok, petnajst dni ječe in 500 frankov denarne globe.

Nesreča v zatemnjenem bioskopu

V nekem kinematografu v rumunskem mestu Galacu se je pripetila te dni buda nesreča. V odmorih med predvajanjem nastopajo tam skupine artistov. Tako je neki artist žongliral s svojo ženo, ki je splezala na 8 m visok drog. Drogo je držal mož v rokavi. Hipoma pa je zaradi kratkega stika nastala v dvorani tema, žena je izgubila ravnotežje in tresčila v orkester. Med gledalci je nastala strahovita panika, zaradi katere je bilo več ljudi lažje ranjenih. Ko so napravili luč, so vse obvezali, artistko, ki je imela večkrat nalomljene noge, pa so spravili v bolnico.

Novi voditelji francoske vojske

Po odhodu generala Weyganda v pokoj je postal novi generalissimo Francije general Gamelin, njegov prvi pomočnik pa general Georges (z roko v obvezi), ki je bil ranjen pri marsejskem atentatu.

Vojna z bakterijami

Noben vrag ni tako črn, kakor ga slikajo na steno. Vojna tehnika pozna doslej samo tiste pline, ki so jih uporabljali že v letih 1914—18

Svetovni tisk poroča neprestano o senzacionalnih izumih v področju vojnih plinov, plinov, ki so do desetkrat silnejši od vseh, kar jih je poznala svetovna vojna, in sposobni, da ob letalskih napadih v celih oblikah ležejo na nezaščitena mesta in usmrtijo njihovo prebivalstvo v spanju.

O teh vesteh velja stari pregovor: noben vrag ni tako črn, kakor ga slikajo. Specialisti vedo povedati, da ni vojna tehnika izumila doslej še nobenih posebnih plinov, ki bi jih ne uporabljala že svetovna vojna in ki bi ne bili dostopni vsem. Verjetno je le to, da so s temi znanimi plini napravili nove mešanice, ki so nekaj učinkovitejše in priročneje, a še zlasti ne tako, kakor jih opisujejo. Vrh tega je v zadnjih letih silno napredovala obrambna tehnika proti vojnim plinom. Poznajo n. pr. že načine, ki omogočajo razblinjanje oblakov strupenih plinov s pomočjo elektrike. Dalje je treba proti vsem nasprotnim vestem pred vsem ugotoviti, da zadostujejo običajne plinske maske proti vsem, tudi najhujšim strupenim plinom. Tako trdijo vsaj strokovnjaki, ki imajo gotovo nekaj vpogleda v stvar.

A kako je z bakterijsko vojno, vojno, ki jo tudi vedno omenjajo kot tip bodoče vojne? Ali obstoji v resnici možnost, da bi z oblaki najnevarnejših klic iztrebitali prebivalstvo celih dežel?

Da bi se mogla kakšna epidemija razširiti v katastrofalnem obsegu, bi morale kužne klice imeti priliko, da se same razširijo z divjo brzino in dosežejo ljudi. Ba-

cili legarja so n. pr. prav za prav le tedaj nevarni, če dosežejo v jedi in pijače nepazljivih, nezadostno hranjenih in umazanih ljudi. Čeprav si je za primer vojne lahko misliti cele dežele lačnih ljudi, si obenem lahko mislimo tudi povečano kontrolo nad živili, njih prisilno sterilizacijo in druge takšne ukrepe, ki zmanjšujejo nevarnost na minimum. Dalje imamo celo vrsto cepilnih metod, ki izbirno rabijo proti celim vrstam kužnih bolezni. Za kolero in kugo seveda nimamo nobene prave profilaktične metode, tudi sterilizacija, prekuhanje živil itd. ne zaleže dosti. Po drugi strani pa so to bolezni, ki se morejo uspešno širiti le v nepopisno nehygieničnih razmerah kakšnega srednjega veka ali dežel na nižji stopnji civilizacije. V evropskih deželah ne moreta danes pač niti kolera niti kuga imeti kakšne vloge. Tako vidimo, da tudi z bakterijsko vojno stvar ni tako preprosta, kakor trdijo pesimisti. Vedno je treba imeti pred očmi, da izvirajo takšne senzacije pred vsem iz dveh virov, ki imata korist od tega, da bi zbujale v množicah čim večji efekt: iz krogov fabrikantov plinskih mask in držav, ki imajo interes na tem, da protivno stran že v naprej prestrašijo. Seveda bi bilo lahkotno označevati vse propagando groze za golo otročarijo in trditi, da strupeni plini in bakterije ne bi utegnili imeti dovolj zlih posledic. Zavedati pa se je treba, da je posebno grode bakterij meč zelo dvorezen in da utegne sovražnik, ki bi ga uporabil prizadeti enako škodo tudi sebi.

Rad je poljubljal ženske medtem ko jim je izročal pošto

V danskem Viborgu na Jütlandu je bil obsojen neki pismonoša na 14 dni zapora zaradi objemanja in poljubljanja žensk, kadar jim je izročal pismeno pošto. Možu je bilo čisto vseeno, kdo mu je prišel odpret, kadar je pozvonil pri vratih. Če se je pojavila gospodinja, sobarica ali služkinja, njemu je bilo vseeno. Vsaki je izkazal svojo naklonjenost s tem, da ji je ukradel poljubček in ji še ovil roko krog pasa.

Ženske so v začetku smatrale to početje za šalo, pozneje pa so sprevidele, da se je šala zakoreninila v navado in tako je nastal škandal. Nekega dne je prešla poštna direkcija v Viborgu več ovad, na podlagi katerih je bila uvedena preiskava. Krivec je moral pred sodišče.

Sodniki so sodili pismonošijo zelo obzirno. V prid so mu šteli, da je kljub svoji na-

Pomotoma umoril lastno ženo

V litavskem kraju Szakiju je te dni neki kmet pomotoma umoril svojo ženo, ki je spala za pečjo. Imel pa ni tega namena. Zgodilo se je takole:

Neka ženska iz okolice Szakija je bila prodala na sejmu kravo in iztržila zanjo 300 litov. Ker se je zgodaj zmočila, pa ni šla domov, temveč je prosila za prenočišče pri kmetu, ki jo je hitro vzel pod streho. Domenili so se, da bo tujka spala na klopi pri peči.

Kmetova žena, ki ni vedela za možovo nakano, pa je sama legla na klopico ob peči. Pomoči se je prihlul v sobo mož s sekuro. Odsekal je ženski za pečjo glavo. Tujka, ki je slišala sumljiv hrup, se je zbudila ter jo z denarjem odkrila domov. Kmet morilec je za svojo žitev že izkopal grob. Zjutraj po zločinu je bil seveda že v roki pravice.

Posrečilo se je

Francoski letalci Genin, Laurent in Robert so dosegli nov rekord v zraku s tem, da so prileteli v tih dneh iz Pariza na Madagaskar. Rabili so za zračno vožnjo tri dni, trinaest ur in 18 minut. Leteli so s Farmanovim enokrivnim in so posekali dosednji rekord na imenovani progi za približno 18 ur.

Peti evangelij so našli

V Britskem muzeju v Londonu so arhevarji odkrili izredno najdbo, ki je važna z verskega in kulturno-zgodovinskega vidika. Med papirusovimi zavitki, ki jih je prejel muzejski vodstvo pred nedavnim časom, so strokovnjaki odkrili peti evangelij, ki je približno 1700 let star. Prevod predstavlja egiptsko verzijo testamenta. Svetopisemski učenjaki so iskali to verzijo že nad sto let.

Izumitelj nalivnega peresa

V Bloomsburgu v Pennsylvaniji je umrl 85letni industrialec Paul Wirt. V Ameriki je bil znan kot izumitelj nalivnega peresa.

A NEKDOTA

Ko je bil Herman Bahr kritik pri nekem dunajskem listu, je stanoval daleč v predmestju, v stanovanju brez telefona. Urednik feljtona pri tem listu, Eduard Pözl, je bil prisiljen, da mu važne dogodke sporoči po uredniškem slugi. Nekega večera je mož priletel brez sapa k Bahrju in dejal: »Gospod Pözl sporoča, da je umrl gospod Nietzsche, gospod Bahr pa naj napiše članek, a ne preveč prijazno!«

VSAK DAN ENA

»Čemu pa sipate šibre v jed?«
»Saj moram vendar nekaj storiti, da prepričam goste o tem, da imajo pred seboj jerebičjo pasteto!«

